

Hukuk Bülteni

Uyuşmazlıkların Çözümü | Türkiye | Şubat 2018

TENFİZ DAVASI ÖNCESİNDE veya TENFİZ DAVASI SIRASINDA İHTİYATİ HACİZ KARARI ALMA İMKÂNI*

Milletlerarası Tahkim Kanunu ("**MTK**"), milletlerarası tahkimde geçici koruma tedbirlerini düzenlemektedir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun (UNCITRAL) milletlerarası ticari tahkime ilişkin örnek kanununa uygun olarak düzenlenmiş olan MTK m. 6 uyarınca, tahkim yargılamasından önce veya tahkim yargılaması sırasında bir Türk mahkemesine yapılacak ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz başvurusu, taraflar arasındaki tahkim anlaşmasına aykırılık teşkil etmeyecektir. Dolayısıyla taraflardan her biri, tahkim yargılamasından önce veya tahkim yargılaması sırasında ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz kararı verilmesini mahkemeden talep edebilir.

MTK'ya göre bir Türk mahkemesi tarafından verilecek ihtiyati tedbir veya ihtiyati haciz kararı, (i) hakem kararı Türkiye'de icra edilebilir hale gelene kadar (örneğin, tahkim yerine bağlı olarak, iptal davasından veya tenfiz davasından sonra) veya (ii) davanın hakem kurulu tarafından reddedilmesine kadar uygulanacaktır.

Tahkim yargılaması aşamasında (veya öncesinde) ihtiyati tedbir talebine ilişkin olarak kural böyle iken; tahkim yargılaması sona erdikten sonra, yabancı hakem kararının tenfizine ilişkin davanın açılmasından önce veya bu tenfiz davası sırasında, taraflardan birinin mahkemeden ihtiyati haciz talep edebilip edemeyeceği ise ne MTK ne de yabancı hakem kararlarının tenfizini düzenleyen Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da düzenlenmiştir. Bu da yabancı hakem kararının tenfizini isteyen tarafın, böyle bir talepte bulunup bulunamayacağını tartışmaya açmaktadır.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, 2015 yılında verdiği kararda,¹ bir yabancı mahkeme kararı Türkiye’de tenfiz edilmedikçe, mahkemelerin bu yabancı mahkeme kararına dayanarak ihtiyati haciz kararı veremeyeceğine hükmetmiştir. Söz konusu Yargıtay kararı, yabancı mahkeme kararlarına ilişkin olsa da kararda benimsenmiş olan esas, yabancı hakem kararları için de geçerlidir. Bu Yargıtay kararının altındaki gerekçe, yabancı mahkeme kararları ve yabancı hakem kararlarının ancak Türkiye’de tenfiz edilmesi halinde icra edilebilecek olmasıdır. Buna karşın, karardaki karşı oy görüşü, tenfiz kararı kesinleşmeden önce mahkemenin ihtiyati tedbir kararı verebileceği yönündedir.

Bu karşı oy görüşü, mahkemelerce ve diğer Yargıtay dairelerince de benimsenmiştir. Örneğin, Yargıtay 15. Hukuk Dairesi’nin aksine Akhisar 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, bir kararında şu görüşü kabul etmiştir:

*"Yabancı mahkeme veya yabancı hakem heyeti tarafından verilen bir kararın tespit edilen alacak hakkında tedbir niteliğinde bulunan ihtiyati hacze karar verilebilmesi için yabancı mahkeme ve hakem heyeti kararının tenfizi şart değildir. Tenfiz kararı kesinleşmeden ifa edilemez ise de bu karara dayanarak ihtiyati haciz istenebilir çünkü ihtiyati haciz kararı ile sadece borçlunun mal ve haklarına geçici olarak el konulmaktadır."*²

Bu yerel mahkeme kararı, Yargıtay’ın 6., 11. ve 19. Hukuk Dairesi’nin içtihatlarıyla aynı doğrultudadır.³ Örneğin Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, bir kararında şu ifadelere yer vermiştir:

*"Tenfiz kararının amacı, yabancı ülkelerde hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilamların Türkiye’de icra olunabilmesini sağlamaya yöneliktir. Buna göre, yabancı mahkeme veya hakem heyeti tarafından verilen bir kararın tespit edilen alacak hakkında tedbir niteliğinde bulunan ihtiyati hacze karar verilmesi için yabancı kararın tenfizi koşulunun aranmasına gerek bulunmamaktadır. (...) Öte yandan, 4886 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanunu’nun 6 ncı maddesinde de belirtildiği üzere tahkim yargılamasından önce veya tahkim yargılaması sırasında ihtiyati hacze karar verilmesi mümkün bulunduğuna göre, kararın verilmesinden sonra da ihtiyati hacze karar verilebilir."*⁴

Yukarıdaki açıklamalar uyarınca, Yargıtay Hukuk Daireleri, tenfiz davası açmadan önce veya tenfiz davası sırasında ihtiyati haciz kararı verilip verilmeyeceğine ilişkin yeknesak bir yaklaşım

¹ Yargıtay 15. Hukuk Dairesi, 21.01.2015 T., 2014/7100 E., 2015/363 K.

² Akhisar 1. Asliye Hukuk Mahkemesi, 15.10.2014, 2014/106 D. İş.

³ Yargıtay 6. Hukuk Dairesi, 14.04.2014 T., 2014/3906 E., 2014/4941 K.; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 06.04.2014 T., 2009/1287 E., 2009/4176 K.; Yargıtay 19. Hukuk Dairesi, 23.03.2015 T., 2015/1656 E., 2015/4049 K.

⁴ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, 21.04.2015, 2004/4309 E., 2005/4022 K.

KOLCUOĞLU DEMİRKAN KOÇAKLI

benimsememiştir. Ancak Yargıtay Hukuk Dairelerinin çoğunluğu,⁵ tenfiz yargılamasından önce veya tenfiz yargılaması sırasında geçici koruma tedbirlerine karar verilebileceği görüşündedir. Bununla birlikte, ihtiyati haciz talep etmeden önce hangi dairenin tenfiz davasına bakacağıının göz önünde bulundurulması önerilebilir.

İLETİŞİM

Cihan Mercan
cmercan@kolcuoglu.av.tr

*Bu makale ilk olarak International Law Office tarafından "Arbitration & ADR Newsletter"da yayımlanmıştır. – www.internationallawoffice.com

---

⁵ Ziya Akıncı, Milletlerarası Tahkim, İstanbul, 2016, s. 396